

کند، اما به شدت از محدودیت‌های حاصل از مداخله خارجی در نفوذ در طالبان آگاه است. در اینجا تفاوت زیادی بین رویکرد چین به بازسازی افغانستان و رویکرد ایالات متحده وجود دارد. رویکرد قوی و ریشه‌ای ایالات متحده در مداخله مسلحانه، ترویج دموکراسی و ملت‌سازی برای چین حکم کفر را دارد. چین مجبور خواهد بود در امور افغانستان فعال‌تر و سازنده‌تر باشد، اما این کشور هرگز شیوه مداخله‌گرایانه از نوع ایالات متحده را انتخاب نخواهد کرد. ما احتمالاً شاهد مشارکت بیشتر چین در بازسازی افغانستان خواهیم بود، اما فقط به اندازه‌ای که پکن با آن احساس راحتی کند.

چین همواره نگران حضور آمریکا در افغانستان بوده است. در سال‌های اولیه پس از تهاجم ایالات متحده، چین از این موضوع بیم داشت که تسلط واشنگتن بر افغانستان ممکن است به این کشور کمک کند که محاصره راهبردی چین در غرب را تکمیل کند. بعداً خروج زود هنگام ایالات متحده این نگرانی را در چین ایجاد کرد که این حرکت موجب شود که تروریست‌ها جان تازه‌ای بگیرند.

آسیبی که چین پس از خروج ایالات متحده از افغانستان در سال ۲۰۲۱ احساس کرد، این بود که واشنگتن با ایجاد آشفتگی در افغانستان و اجبار چین برای پاکسازی آنچه که او در آن کشور به جا گذاشته است و شاید هم با ایجاد خلأیی برای به دام انداختن چین و مکیدن منابع راهبردی این کشور، در حال برنامه‌ریزی برای تنظیم تمرکز راهبردی خود و رقابت با چین در حوزه هند و آسیای جنوب شرقی و مرکزی است.

فاجعه افغانستان این است که در چهل سال گذشته درگیر جنگ‌ها و درگیری‌های مداوم بود و چشم‌اندازهای صلح و کامیابی آن اغلب منوط به لطف و کرم قدرت‌های بزرگ است. فاجعه رابطه چین و آمریکا در مورد افغانستان این است که رقابت جدید آنها مانع از راه‌اندازی همکاری معنادار آنها در کشوری می‌شود که آشکارا به این همکاری نیاز دارد و در صورت موفقیت رقابت آنها رانیز آسان‌تر خواهد کرد.

منابع:

- Garver JW. China's Quest: The History of the Foreign Relations of the People's Republic of China. Oxford: Oxford University Press. 2015; 416. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190261054.001.0001>
- Clarke M. «One Belt, One Road» and China's Emerging Afghanistan Dilemma. Australian Journal of
- International Affairs. 2016;70(5): 563-579. DOI: <https://doi.org/10.1080/10357718.2016.1183585>
- Hirano M. China's Conflict Mediation and the Durability of the Principle of Non-Interference: The Case of Post-2014 Afghanistan. The China Quarterly. 2019;239: 614-634. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0305741018001753>
- Zhu Y. China's Afghanistan Policy since 9/11. Asian Survey, 2018; 58(2): 281-301. DOI: <https://doi.org/10.1525/as.2018.58.2.281>
- Zhao H. Afghanistan and China's New Neighborhood Diplomacy. International Affairs. 2016;92(4): 891-908. DOI: <https://doi.org/10.1111/1468-2346.12654>